

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ХДАЕУ
протокол від 29.12.2020 року № 7

Введено в дію:

наказ від 29.12.2020 р. № 94-ОД

ПОЛОЖЕННЯ

про проведення атестації педагогічних працівників

I. Загальні положення

Положення розроблено відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 14.06.2000 р. № 963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників», наказу Міністерства освіти і науки України від 06.10.2010 р. № 930 (зі змінами і доповненнями) «Про затвердження Типового положення про атестацію педагогічних працівників», Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. №800 «Про порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників».

1.1. Це Положення визначає порядок проведення атестації педагогічних працівників Херсонського державного аграрно-економічного університету.

1.2. Атестація педагогічних працівників – це система заходів, спрямована на всебічне комплексне оцінювання їх педагогічної діяльності, професійної кваліфікації і ділових якостей на основі об'єктивних, обґрунтованих критеріїв, за якими визначаються відповідність педагогічного працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, та присвоюється кваліфікаційна категорія.

З метою визначення відповідності кваліфікації працівників університету займаній посаді та раціонального і ефективного використання кадрового потенціалу, проводиться атестація працівників за поданням керівника підрозділу.

1.3. Метою атестації є стимулювання цілеспрямованого безперервного підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників, росту їх професійної майстерності, розвитку творчої ініціативи, підвищення престижу й авторитету, забезпечення ефективності навчально-виховного процесу.

1.4. Основними принципами атестації є відкритість та колегіальність, гуманне та доброзичливе ставлення до педагогічного працівника, повнота, об'єктивність та системність оцінювання його педагогічної діяльності.

1.5. Атестація педагогічних працівників є обов'язковою.

1.6. Атестація може бути черговою або позачерговою. Чергова атестація здійснюється один раз на п'ять років. Умовою чергової атестації педагогічних працівників є обов'язкове проходження не рідше одного разу на п'ять років підвищення кваліфікації на засадах вільного вибору форм навчання, програм і навчальних закладів.

Ця вимога не розповсюджується на педагогічних працівників, які працюють перші п'ять років після закінчення закладу вищої освіти.

Особи, прийняті на посади педагогічних працівників після закінчення закладів вищої освіти, атестуються не раніш як після двох років роботи на займаній посаді.

1.7. Позачергова атестація проводиться за заявою працівника з метою підвищення кваліфікаційної категорії (тарифного розряду) або за поданням керівника відповідного структурного підрозділу університету, вченої ради факультету (навчально-наукового інституту, центру) з метою присвоєння

працівнику кваліфікаційної категорії, педагогічного звання та у разі зниження ним рівня професійної діяльності.

Позачергова атестація з метою підвищення кваліфікаційної категорії може проводитися не раніш як через два роки після присвоєння попередньої.

Позачергова атестація керівників структурних підрозділів університету проводиться за поданням ректора або вченої ради університету при неналежному виконанні посадових обов'язків.

1.8. Атестації підлягають педагогічні працівники університету відповідно до Переліку посад (професій) працівників, які підлягають атестації (додаток 1).

II. Порядок створення та повноваження атестаційної комісії

2.1. Для організації та проведення атестації педагогічних працівників щороку до 20 вересня створюється атестаційна комісія університету.

2.2. Атестаційна комісія створюється у складі: голови (проректор з науково-педагогічної роботи), його заступника, секретаря, членів атестаційної комісії (керівники структурних підрозділів університету, науково-педагогічні та педагогічні працівники, представники профспілкового комітету університету).

Склад атестаційної комісії затверджується наказом ректора університету. Кількість членів атестаційної комісії не може бути меншою п'яти осіб.

2.3. Атестаційна комісія створюється на один рік до формування її нового складу. Персональний склад атестаційної комісії протягом року може змінюватися.

2.4. Педагогічні працівники, які входять до складу атестаційної комісії, атестуються на загальних підставах та не беруть участі у голосуванні щодо себе.

2.5. Атестаційна комісія університету має право:

1) атестувати педагогічних працівників на відповідність займаній посаді;
2) присвоювати кваліфікаційні категорії «спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії» (атестувати на відповідність раніше присвоєним кваліфікаційним категоріям);

3) порушувати клопотання перед атестаційною комісією III рівня або атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України про присвоєння педагогічним працівникам університету кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» (про відповідність раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії») та про присвоєння педагогічних звань (про відповідність раніше присвоєним педагогічним званням).

2.6. Для об'єктивного оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників атестаційна комісія університету може створювати експертні групи.

III. Організація та строки проведення атестації

3.1. Щороку до 10 жовтня керівники структурних підрозділів, працівники яких атестуються, подають до атестаційної комісії університету списки педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації, із зазначенням строків проходження підвищення кваліфікації. У цей самий строк до атестаційних комісій подаються заяви педагогічних працівників про позачергову атестацію, про перенесення строку

атестації, подання керівника підрозділу про присвоєння працівнику кваліфікаційної категорії або атестації у разі зниження ним рівня професійної діяльності.

Працівники, включені до списків осіб, які підлягають черговій атестації, мають право подавати до атестаційної комісії заяви про присвоєння більш високої кваліфікаційної категорії (тарифного розряду).

Списки керівників структурних підрозділів університету, які атестуються, складають і подають до атестаційної комісії проректори, декани факультетів (директори навчально-наукових інститутів, центрів), що відповідають за організацію роботи відповідних структурних підрозділів.

3.2. До 20 жовтня атестаційна комісія затверджує списки педагогічних працівників, які атестуються, графік роботи атестаційної комісії, приймає рішення щодо перенесення строку чергової атестації.

Рішення про перенесення атестації може прийматися атестаційною комісією і в інші строки.

Працівники, що атестуються, ознайомлюються з графіком проведення атестації під підпис.

3.3. Атестаційна комісія відповідно до затвердженого графіка роботи до 15 березня вивчає педагогічну діяльність осіб, які атестуються, шляхом ознайомлення з документацією щодо виконання педагогічним працівником своїх посадових обов'язків, його участі у роботі методичних комісій та в інших заходах, пов'язаних з організацією навчально-виховної роботи, тощо.

У процесі вивчення професійної діяльності керівника структурного підрозділу університету атестаційна комісія з'ясовує та аналізує:

- якість виконання керівником своїх посадових обов'язків;
- наявність перспективного плану (програми) розвитку та поточних планів роботи підрозділу, хід їх виконання;
- стан організаційної роботи у підрозділі, додержання вимог щодо освітніх та професійних стандартів;
- результати перевірок роботи підрозділу, стан усунення виявлених недоліків в роботі;
- додержання у підрозділі вимог щодо забезпечення безпечних та нешкідливих умов праці;
- підсумки моніторингу роботи керівника підрозділу з колективом;
- ефективність взаємодії з іншими підрозділами університету;
- додержання керівником норм етики, моралі;
- звіти керівника про свою роботу на зборах, на засіданнях ректорату, вчених рад тощо.

3.4. Керівник структурного підрозділу, працівники якого атестуються, проректор, декан факультету (директор навчально-наукового інституту, центру), що відповідає за організацію роботи структурного підрозділу, керівник якого атестується, до 1 березня подає до атестаційної комісії характеристику діяльності педагогічного працівника у міжатестаційний період.

Характеристика повинна містити оцінку виконання педагогічним працівником посадових обов'язків, відомості про його професійну підготовку, творчі та організаторські здібності, ініціативність, компетентність, організованість,

морально-психологічні якості, дані про участь у роботі методичних комісій, інформацію про виконання рекомендацій, наданих попередньою атестаційною комісією, тощо.

Характеристика керівника структурного підрозділу додатково має містити відомості про ставлення до підлеглих, здатність організувати педагогічний колектив для вирішення певних завдань, вміння приймати відповідальні рішення.

Педагогічний працівник не пізніше як за десять днів до проведення атестації ознайомлюється з характеристикою під підпис.

3.5. Атестація педагогічних працівників здійснюється атестаційною комісією до 1 квітня.

3.6. Засідання атестаційної комісії проводиться при обов'язковій присутності працівника, який атестується. Під час засідання атестаційної комісії педагогічний працівник має право давати усні та письмові пояснення, подавати додаткові матеріали щодо своєї професійної діяльності.

За рішенням атестаційної комісії атестація може бути проведена за відсутності працівника, якщо він не з'явився на засідання атестаційної комісії з об'єктивних причин (службове відрядження, територіальна віддаленість, хвороба та інші причини, що перешкоджають присутності на засіданні) і дав на це письмову згоду, за винятком випадків атестації працівників, стосовно яких порушено питання про невідповідність займаній посаді.

3.7. Засідання атестаційної комісії оформлюється протоколом (додаток 2), який підписується всіма присутніми на засіданні членами атестаційної комісії.

Члени атестаційної комісії можуть у письмовій формі викласти окрему думку щодо рішення атестаційної комісії, яка додається до протоколу.

3.8. Засідання атестаційної комісії є правомочним, якщо на ньому присутні не менш як 2/3 її членів. Рішення атестаційної комісії приймаються простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів атестаційної комісії. У разі однакової кількості голосів «за» і «проти» приймається рішення на користь працівника, який атестується.

3.9. За результатами атестації атестаційні комісії приймають такі рішення:

- 1) педагогічний працівник відповідає займаній посаді;
- 2) присвоїти педагогічному працівнику кваліфікаційну категорію («спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії»);
- 3) педагогічний працівник відповідає (не відповідає) раніше присвоєній кваліфікаційній категорії («спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії»);
- 4) порушити клопотання перед атестаційною комісією III рівня або атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України про присвоєння педагогічному працівнику кваліфікаційної категорії «спеціаліст вищої категорії» (про відповідність працівника раніше присвоєній кваліфікаційній категорії «спеціаліст вищої категорії») або про присвоєння працівнику педагогічного звання (про відповідність працівника раніше присвоєному педагогічному званню);
- 5) педагогічний працівник відповідає займаній посаді за умови виконання ним заходів, визначених атестаційною комісією;
- 6) педагогічний працівник не відповідає займаній посаді.

За результатами атестації керівників структурних підрозділів університету, а також осіб, які претендують на зайняття посади керівника, атестаційна комісія ухвалює такі рішення:

- 1) керівник (заступник керівника) відповідає займаній посаді;
- 2) керівник (заступник керівника) відповідає займаній посаді за умови виконання ним заходів, визначених атестаційною комісією;
- 3) керівник (заступник керівника) не відповідає займаній посаді;
- 4) рекомендувати для призначення на посаду керівника;
- 5) рекомендувати для зарахування до кадрового резерву.

3.10. Рішення атестаційної комісії повідомляється педагогічному працівнику одразу після її засідання під підпис.

На кожного педагогічного працівника, який атестується, оформлюється атестаційний лист у двох примірниках за формою згідно з додатком 3, один з яких зберігається в особовій справі педагогічного працівника, а другий не пізніше трьох днів після атестації видається йому під підпис.

3.11. Педагогічний працівник визнається таким, що відповідає займаній посаді, якщо:

- 1) має освіту, що відповідає вимогам, визначеним нормативно-правовими актами у галузі вищої освіти;
- 2) виконує посадові обов'язки у повному обсязі;
- 3) пройшов підвищення кваліфікації.

3.12. У разі виявлення окремих недоліків у роботі педагогічного працівника, які суттєво не вплинули на якість його професійної діяльності, атестаційна комісія може прийняти рішення про відповідність працівника займаній посаді за умови виконання ним заходів, визначених атестаційною комісією.

3.13. На час перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку (якщо дитина потребує домашнього догляду - до досягнення дитиною шестирічного віку) за педагогічними працівниками зберігаються кваліфікаційні категорії (тарифні розряди). Час перебування у таких відпустках не враховується при визначенні строку чергової атестації.

3.14. Атестація педагогічного працівника, який підлягає черговій атестації, може бути перенесена на один рік у випадку тривалої тимчасової непрацездатності або при переході працівника у рік проведення чергової атестації на роботу до університету з іншого навчального закладу та з інших поважних причин. За такими працівниками до наступної чергової атестації зберігаються встановлені попередньою атестацією кваліфікаційні категорії (тарифні розряди), педагогічні звання.

3.15. Чергова атестація педагогічних працівників, які поєднують роботу з навчанням у закладах вищої освіти за напрямом (спеціальністю) педагогічного профілю, за їх згодою може бути відстрочена до закінчення навчання. Присвоєні їм попередньою атестацією кваліфікаційні категорії (тарифні розряди) та педагогічні звання зберігаються до чергової атестації.

3.16. За працівниками, які перервали роботу на педагогічній посаді (незалежно від тривалості перерви у роботі), зберігаються присвоєні за результатами останньої атестації кваліфікаційні категорії та педагогічні звання.

Атестація таких працівників здійснюється не пізніше ніж через два роки після прийняття їх на роботу.

3.17. Особи з повною вищою освітою, прийняті на посади педагогічних працівників за спеціальностями, фахівці з яких не готувалися закладами вищої освіти або підготовлені у недостатній кількості, за умови проходження ними підвищення кваліфікації, атестуються як такі, що мають відповідну освіту.

3.18. За педагогічними працівниками, які переходять на роботу до університету з іншого навчального закладу, а також на інші педагогічні посади в університеті, зберігаються присвоєні кваліфікаційні категорії (тарифні розряди) до наступної атестації.

За педагогічними працівниками, які переходять на посади методистів зберігаються присвоєні попередньою атестацією кваліфікаційні категорії. Атестація таких працівників здійснюється не пізніше ніж через два роки після переходу на посаду методиста.

При переході педагогічного працівника з методичної установи на педагогічну посаду в університеті за ним зберігається присвоєна раніше кваліфікаційна категорія до наступної атестації.

3.19. Педагогічні працівники, яким у міжатастаційний період присуджено наукові ступені або присвоєно вчені звання, атестуються без попереднього проходження підвищення кваліфікації, якщо їх діяльність за профілем збігається з присудженим науковим ступенем або присвоєним вченим званням.

3.20. Контроль за додержанням порядку проведення атестації педагогічних працівників здійснюється ректором університету.

3.21. Кваліфікаційна категорія та педагогічне звання, присвоєні педагогічному працівнику за результатами атестації, можуть змінюватися лише за рішенням відповідної атестаційної комісії.

IV. Умови та порядок присвоєння кваліфікаційних категорій

4.1 Атестація на відповідність займаній посаді з присвоєнням кваліфікаційних категорій проводиться щодо методистів, які мають вищу педагогічну або іншу вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра (далі – повна вища освіта), зокрема:

- методисти структурних підрозділів університету – повну вищу педагогічну, іншу фахову освіту з напрямку методичної роботи або можуть мати освітній ступінь магістра (Закон України «Про вищу освіту» п 4 ст. 55);

- соціальні педагоги – повну вищу освіту зі спеціальності соціальна педагогіка.

4.2. За результатами атестації педагогічним працівникам присвоюються кваліфікаційні категорії: «спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії».

4.3. Кваліфікаційна категорія «спеціаліст» присвоюється педагогічним працівникам з повною вищою освітою, діяльність яких характеризується: знанням нормативно-правової бази щодо організації освітнього процесу у закладах вищої

освіти; знанням основ педагогіки, психології; знанням сучасних досягнень педагогічної науки; використанням в роботі та створенням засад для упровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових освітніх ресурсів; вмінням вирішувати педагогічні проблеми; вмінням установлювати контакт з особами, які навчаються, батьками, колегами по роботі; додержанням педагогічної етики, моралі.

Випускникам закладів вищої освіти, які отримали повну вищу освіту, при прийомі на роботу встановлюється кваліфікаційна категорія «спеціаліст».

4.4. Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії» присвоюється педагогічним працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст», та які постійно вдосконалюють свій професійний рівень; володіють сучасними освітніми технологіями, методичними прийомами, педагогічними засобами; сприяють упровадженню інноваційних технологій у освітньому процесі.

4.5. Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії» присвоюється педагогічним працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії», результатами роботи яких стало впровадження інноваційних форм організації освітнього процесу та передового педагогічного досвіду, які вміють аргументувати свою позицію та володіють ораторським мистецтвом.

4.6. Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» присвоюється працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії», та активно використовують та поширюють у професійному середовищі інноваційні освітні методики й технології; володіють широким спектром стратегій навчання; вміють продукувати оригінальні, інноваційні ідеї; надають практичну допомогу іншим педагогічним працівникам; вносять пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу.

4.7. Присвоєння кваліфікаційних категорій за результатами атестації здійснюється послідовно.

Педагогічні працівники, які мають наукові ступені, вчені або почесні звання, якщо їх діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем, вченим (почесним) званням, атестуються без додержання послідовності в присвоєнні кваліфікаційних категорій та строку проведення позачергової атестації.

4.8. За педагогічними працівниками, які отримали другу повну вищу педагогічну освіту й перейшли на посаду за отриманою спеціальністю, зберігаються присвоєні попередньою атестацією кваліфікаційні категорії. Атестація таких працівників здійснюється не пізніше ніж через два роки після переходу на іншу посаду.

4.9. Науково-педагогічні працівники університету, які перейшли на педагогічні посади, атестуються на присвоєння кваліфікаційної категорії «спеціаліст другої категорії» за наявності не менше двох років стажу науково-педагогічної діяльності; «спеціаліст першої категорії» – не менше п'яти років; «спеціаліст вищої категорії» – не менше восьми років.

V. Рішення атестаційних комісій та порядок їх оскарження

5.1. У разі прийняття атестаційною комісією позитивного рішення ректор університету протягом п'яти днів після засідання атестаційної комісії видає відповідний наказ про присвоєння кваліфікаційних категорій (встановлення тарифних розрядів).

Наказ у триденний строк доводиться до відома педагогічного працівника підпис та подається в бухгалтерію для нарахування заробітної плати (з дня прийняття відповідного рішення атестаційною комісією).

5.2. У разі прийняття атестаційною комісією рішення про відповідність працівника займаній посаді за умови виконання певних заходів, спрямованих на усунення виявлених недоліків, атестаційна комісія у встановлений нею строк, але не більше одного року, проводить повторну атестацію з метою перевірки їх виконання та приймає рішення про відповідність або невідповідність працівника займаній посаді.

5.3. У разі прийняття атестаційною комісією рішення про невідповідність педагогічного працівника займаній посаді ректором університету може бути прийнято рішення про розірвання трудового договору з додержанням вимог законодавства про працю.

Розірвання трудового договору за таких підстав допускається у разі, якщо неможливо перевести працівника за його згодою на іншу роботу, яка відповідає його кваліфікації, в університеті.

Наказ про звільнення або переведення працівника за його згодою на іншу роботу за результатами атестації може бути видано лише після розгляду його апеляцій (у разі їх подання) атестаційною комісією III рівня або атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України з дотриманням законодавства про працю.

5.4. Педагогічні працівники у десятиденний строк з дня вручення атестаційного листа мають право подати апеляцію на рішення атестаційної комісії до атестаційної комісії вищого рівня.

5.5. Рішення атестаційних комісій можуть бути оскаржені до суду.

5.6. Апеляція подається у письмовій формі безпосередньо до атестаційної комісії вищого рівня або направляється рекомендованим листом.

В апеляції на рішення атестаційної комісії має бути зазначено: найменування атестаційної комісії, до якої подається апеляція; прізвище, ім'я, по батькові та посада (місце роботи) особи, яка подає апеляцію, її місце проживання; у чому полягає необґрунтованість рішення атестаційної комісії, що оскаржується; перелік документів та інших матеріалів, що додаються; дата подання апеляції. Апеляція підписується особою, яка її подає.

До апеляції додається копія атестаційного листа.

5.7. Питання атестації педагогічних працівників університету, не врегульовані цим Положенням, вирішуються атестаційною комісією III рівня або атестаційною комісією Міністерства освіти і науки України відповідно до чинного законодавства України.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Загальне організаційно-методичне керівництво з проведення атестації педагогічних працівників Херсонського державного аграрно-економічного університету здійснює відділ кадрів.